

Peking story - Tuapse: Peking story - Tuapse - 1

HS L 179:82b

National Library
of Sweden

Dag Hammarskjölds samml.

L 179: 82

Re Tuapse (members of crew
in Taiwan)

1958

UNITED NATIONS NATIONS UNIES

CONFIDENTIAL

INTEROFFICE MEMORANDUM

TO: Mr. Dag Hammarskjold,
Secretary-General

Date: 18 September 1958

FROM: Victor Hoo,
Under-Secretary for Conference Services *VH*

FILE NO.: _____

SENDER'S TELEPHONE EXTENSION: 3251

SUBJECT: Members of the crew of the S.S. "TUAPSE"
who remain in Taiwan

In accordance with your instructions, I took up this matter with the Minister of Foreign Affairs in Taipei while I was there last July-August.

I informed him of your suggestion that these members of the crew be interviewed by representatives of the Swedish Red Cross or another similar organization, who would ascertain whether they desire to remain in Taiwan.

Mr. Wang Shao-ku, the new Minister of Foreign Affairs who succeeded Mr. George Yeh, did not give me his reply at once. After contacting the authorities who had been in charge of these crew members, he gave me the following reply:

There were 49 Russian crew members on the S.S. "TUAPSE". Twenty-nine of them expressed the wish to be repatriated and they were thereupon handed over, on 26 July 1955, to the French Embassy in Taipei which arranged for their repatriation.

Of the remaining twenty members, nine wanted to go to the United States of America. The American authorities agreed to this and on 20 October 1955 they left Taiwan for the United States.

In January 1956, four other members also applied for entry permits to the United States but failed to obtain them. They were later allowed by the Brazilian Government to enter Brazil as immigrants and left Taiwan on 21 February 1958.

Thus, there are seven members of the crew who are still in Taiwan. They have been given political asylum, as they had originally requested, and are regularly employed so that their livelihood is secured. For reasons of their own, which the Chinese Government intends to respect, they object to the suggestion of being questioned by people whom they do not know and who are sent from abroad to see them.

Telegram i chiffer från Utrikesdepartementet till
FN-representationen, New York, den 4 mars 1958.

Nr 25.

6

Hammarskjöld från Lind. Ehuru villigt åtaga sig
Tuapse-uppdraget ifrågasätter Röda Korset sin lämplighet
åberopande de svårigheter som från kinesisk sida gjordes
förra gången på grund av att Sverige icke erkänt Formosa
jfr. Åmans rapport. Sandström befarar dessa svårigheter
förstärkts efter Röda Kors-konferensen förra hösten New
Delhi, där Svenska Röda Korset i stridsfrågan om inbjudning-
en av Formosaregeringen hörde till dem som gingo mot Natio-
nalist-Kina. Med hänsyn härtill har Sandström såsom alter-
nativa möjligheter framkastat i första hand franska eller
kanadensiska Röda Korset, vilket senare haft östkontakter
i samband med repatriering av barn i Rumänien. I andra
hand har nämnts Schweiziska Röda Korset och Internationella
Röda Korskommittén.

Dech. 4.3.58 kl. 14.00
BE

15 februari 1958

Käre Per,

Denna gång har jag att ta upp ett ärende med Dig i Din dubbla egenskap av FN byråchef och svärson.

Du erinrar Dig kanske att för några år sedan Formosa-Kina kapade en rysk båt vid namn Tuapse och internerade besättningen. Åtgärden torde ha ingått som ett led i samma politik, som under ~~denna~~^{denna} period föranledde kapandet av President Cottwald och ett annat polskt fartyg.

För ett par år sedan genomfördes en operation, genom vilken besättningen på de polska fartygen - i den mån de så önskade - återfördes till hemlandet. Tekniskt sett skeddédetta genom förmedling av Svenska Röda Korset, som emellertid - kanske sig själv ovetande - i själva verket fungerade i ett politiskt sammanhang och på basis av en informell triangeluppörelse mellan polska regeringen, Formosa och mig själv; grunden för Röda Korsets högt skattade åtgärder hade sålunda lagts i en formell uppörelse mellan Tsiang och mig.

När jag var i Moskva sommaren 1956 togs frågan om Tuapse upp på högsta planet med en hemställan att jag skulle försöka genomföra en "befrielse" av besättningen på good office basis. Frankrike hade dithills varit engagerat i saken men av något skäl givit upp. Jag lovade göra vad jag kunde.

Ryssarna har senare gång på gång återkommit till frågan, och jag har naturligtvis parallellt diskuterat den med Tsiang. Hans inställning i detta fall har i det längsta varit föga hjälpsam; det förefaller som om läget politiskt vore artskilt från det polska - eller kanske han tidigare gått för långt. Hans ståndpunkt har varit att jag ej hade någon anledning att intressera mig för saken därför att alla besättningsmän på Tuapse hade förklarat sig villiga att stanna på Formosa - ett uttalande som onekligen förefaller litet överraskande, om vederbörande icke varit underkastade en energisk brain washing, eftersom man naturligtvis har att räkna med att familjebanden normalt faller utslaget, oavsett alla ideologiska synpunkter.

Byråchefen Per Lind
Utrikesdepartementet
Stockholm

Sista gången jag tog upp frågan med Tsiang vände jag något på saken och ifrågasatte jag indirekt trovärdigheten av påståendet att besättningsmännen ville stanna. Tsiang reagerade då med frågan huruvida jag kunde och ville ordna att några opartiska representanter tog kontakt med besättningen. Jag returnerade frågan: Betydde Tsiangs ståndpunkt att han vore beredd att stödja ett förslag om en sådan konfrontation för den händelse jag kunde finna lämpliga representanter? På detta svarade han ja, och jag konstaterade avslutningsvis att jag som närmaste steg borde undersöka möjligheten av en opartisk undersökning av läget, med utgångspunkt från att Tsiang skulle stödja ett förslag från min sida om en sådan undersökning.

Med hänsyn till det sätt varpå vi ordnade saken i de polska fallen, ter det sig naturligt för mig att i första hand fråga om Svenska Röda Korset även denna gång kan och vill låta någon representant ta kontakt med besättningsmännen på Tuapse inom ramen för de anordningar jag kan komma att träffa överenskommelse om med Formosa. Jag vore tacksam om Du ville framföra denna fråga till Emil. Naturligtvis behöver det inte vara någon utsänd representant, det räcker med någon för vars omdöme Svenska Röda Korset är villig att svara och som det därför i sammanhanget kan beteckna såsom sin representant.

Om Röda Korset kunde ge mig sitt bistånd i detta sammanhang skulle det, oavsett utgången, vara ett värdefullt bidrag till vad vi försöker att åstadkomma i större sammanhang.

Dag Hammarskjöld

KUNGL. UTRIKES
DEPARTEMENTET

Politiska avdelningen

Stockholm den 27 februari 1958.

2 bil.

Käre Dag,

Med anledning av Ditt brev den 15 februari angående Tuapse ber jag få meddela, att jag i Emils frånvaro tagit upp saken med Henrik Beer, som reagerat mycket positivt i princip i fråga om bistånd från Röda Korset för kontakttagande med de ryska besättningsmännen på Formosa. Man ville emellertid gärna diskutera saken med Emil, som i kväll återkommer till Stockholm. Jag återkommer sålunda men vill begagna dagens kurirlägenhet till New York för att medsända en strängt förtrolig rapport av Bengt Åman angående hans uppdrag avseende Tuapses besättningsmän i oktober 1954. Som därav^{*} bl.a. framgår begagnade sig 29 av de sammanlagt 49 besättningsmännen av den möjlighet som i juli 1955 gavs att avresa till hemlandet.

Jag närsluter också avskrift av ett brev från Beer till en kollega i ryska Röda Korset av den 15 juni 1955.

Varmaste hälsningar!

Din tillgivne

A

* i AS till
rapporten

Generalsekreteraren Hammarskjöld,
United Nations,
New York.

STRÄNGT FÖRTROLIGT

Angående besättningen på den ryska tankångaren "Tuapse".

Vid ett besök hos ambassadrådet Lounkov dagen före min avresa hade jag av denne fått en namnlista över de 49 besättningsmännen på fartyget samt 37 brev från familjemedlemmar i Ryssland. Av Lounkovs uttalanden fick jag det intrycket, att man från rysk sida givit SRK uppdraget att repatriera besättningen. I förbigående nämnde Lounkov att franska regeringen erbjudit sig att medla i frågan.

Redan dagen efter min ankomst till Taipei ansåg jag mig böra föra frågan på tal med hänsyn till redaktionsordföranden Dr. Heng Lius snara avfärd till Mexico. Liu svarade då, att frågan vore komplicerad och ännu befunne sig på myndighetsplanet, varför Kinesiska RK ännu ej hade kommit in i bilden. På Lius fråga, om jag hade bemyndigande att repatriera besättningen, svarade jag, att jag nog kunde få ett sådant. De vidare diskussionerna i frågan skulle jag efter Lius avresa fortsätta med generalsekreterare Hsu. Jag nämnde även, att jag hade 37 brev från familjemedlemmar till besättningen, vilka Kinesiska RK mottog f. v. b. efter censur till besättningen. Då jag genom SRK visste att amerikanska regeringen vore intresserad av frågans lösning och amerikanska ambassaden i Taipei vore aviserad om min ankomst, uppsökte jag den 5 maj ambassadrådet Cochran, som förklarade att ambassadens skulle "pave the way" för mig så mycket de ansågo sig kunna utan att stöta kineserna för pannan.

Den 6 maj besökte jag Frankrikes chargé d'affaires Cattand. Denne redogjorde därvid för sin befattning med Tuapsefrågan. Först härigenom erfor jag, att Sovjet antagit ett erbjudande om bona officia från Frankrike och att Cattand själv vore den som av franska regeringen betrotts uppdraget att försöka åvägbringa besättningsens repatriering. Cattand vore fortfarande sysselsatt härmed och hade även erhållit nödiga penningmedel för att genomföra repatrieringen. Av Cattands redogörelse framgick att 28 av 49 besättningsmän numera önskade återvända till Sovjet, 21 hade ansökt om kinesisk asyl. Cattand hade tillsammans med sin fru, som är rysktalande, sammanträffat med samtliga 28 i oktober 1954. Besättningen är endast rysktalande. Han hade därefter vid två tillfällen senast i februari träffat kaptenen. Besättningen liksom fartyget befunne sig i Kaoshiung. Besättningsens materiella villkor vore efter förhållandena utmärkta. De hade vid besöket i oktober icke klagat över behandlingen, de hade icke varit utsatta för fysiskt våld men vore föremål för bearbetning från kinesisk sida för att förmås att ansöka om asylrätt. De kunde med poliseskort röra sig i staden Kaoshiung och t. o. m. besöka biografer. De hade emeller-

tid framfört önskemål om att få bo tillsammans. De voro uppdelade i ett flertal mindre grupper (samma taktik som kineserna använt för att förmå besättningen på Gottwald att söka asyl). Cattand hade förmedlat livsmedel (ett ton) och brev till dem.

Cattand hade vid flera tillfällen uppvaktat kinesiska UD i frågan och en gång talat med Chiang Kai-Shek härom, men hade alltid fått det undvikande svaret, att frågan vore under behandling. Cattand hade senast uppvaktat i ärendet i mars 1955, men skulle göra en ny framstöt innan han för på semester i juni. Cattand hade sänt rapporter till sin regering om de åtgärder hand vidtagit, vilka rapporter i lämpliga delar delgivits sovjetryska regeringen.

Cattand föreslog nu, att vi tillsammans skulle uppvakta kinesiska UD.

Då jag önskade undvika onödig irritation hos kineserna och då jag genom Cattand dessutom erhållit vederhäftiga informationer om den ryska besättningens belägenhet m. m., ansåg jag det icke lämpligt att begära tillstånd att få sammanträffa med besättningen eller med företrädare för denna, vilket jag borde göra enligt SRK:s instruktion. Särskilt efter Cattands upplysning att besättningen uteslutande var ryskspråkig (ett språk som jag icke behärskar), framstod ett besök därjämte som skäligen värdelöst. Enligt överenskommelse tog jag kontakt med Cattand den 9 maj och blev därvid bjuden på lunch den 11 maj. Vid lunchen närvaro samtliga tjänstemän på franska legationen. Cattand hade nu ändrat ståndpunkt. Han ansåg det olämpligt med en gemensam aktion bl. a. eftersom Frankrike erkänt Formosa och Sverige det röda Kina. Jag borde i stället försöka agera genom Röda korsets kanaler. Dagen efter bad jag därför generalsekreterare Hsu att genom hans förmedling få tillfälle besöka Wong Chi Chen, chef för Treaty Department i kinesiska UD, väken efter vad amerikanska ambassaden upplyst mig skulle handlägga frågan. Efter flera påstötningar ringde Hsu upp dem, som därvid förklarade att han visserligen kände till ärendet men ej hade hand om frågan. Han hade dock meddelat, att ärendet ännu icke var moget för avgörande. Hsu tillställde mig därefter bifogade brev av den 12 maj (bilaga). För att om möjligt komma till tals med vederbörande vände jag mig på nytt till ambassadrådet Cochran. Denne bad mig vänta några dagar, så att amerikanska ambassadören under tiden skulle kunna tala med myndigheterna.

Den 16 maj meddelade sekreterare Conroy på amerikanska ambassaden att jag borde tala med chefen för europeiska avdelningen Kao, varför jag

bad generalsekreterare Hsu att kontakta denne. Kao svarade då, att han tyvärr ej kunde taga emot mig, eftersom Sverige och Nationalistkina icke hade diplomatiska förbindelser med varandra. Han anvisade emellertid möjligheten för mig att inlämna en skrivelse till Kinesiska RK som detta skulle kunna vidarebefordra till UD. Jag skrev därför samma dag till generalsekreterare Hsu, vari jag enligt mottagen instruktion meddelade att SRK betraktade frågan om repatrieringen av den del av besättningen som önskade återvända som en rent humanitär angelägenhet; en positiv lösning av problemet kunde i sin mån bidra till avspänning, vilket RK alltid velat verka för. Jag begärde även upplysning om den sannolika tidpunkten för besättningens repatriering. Jag fick emellertid icke något svar på brevet före min avresa från Taipei.

Jag meddelade därefter amerikanska ambassaden hur frågan utvecklats för min del. Man var där ytterligt förvånad över myndigheternas inställning, som betecknades som svepskäl. En tjänsteman från ambassaden hade för någon tid sedan fört saken på tal i Kinesiska UD och då fått det intrycket, att besättningen skulle släppas inom kort. Emellertid fanns en grupp Kuo Ming-Tang-män närmast Chiang-Kai-Shek som hade ett visst inflytande över honom, vilket de mer modernt inställda UD-männen ej kunde rå på.

Då jag ansåg att någon ytterligare aktion från min sida i frågan snarare skulle kunna hindra dess positiva lösning avstod jag härfter från vidare åtgärder.

Stockholm i juni 1955

Bengt Åman

*I slutet av juli 1955 arresterade 29 ryssar
från Taipei till Hongkong f.v.b. till
hemlandet*
MS

Copy

SWEDISH RED CROSS

Stockholm, June 15th, 1955.

Mr. N. Tchikalenko
Chief, Foreign Relations Department
Executive Committee
Alliance of Red Cross and Red
Crescent Societies of the USSR
Kouznetsky Most 18/7
MOSCOW

My dear Nikolai Ignatiévitch,

I hope you have received greetings through our Belgian friends who passed by us some days ago en route to Moscow. I should have written long ago but it has been rather a hectic period of different meetings, both in Stockholm and outside, and we have also been in Poland for a short stay in connection with the repatriation of the crew of the Polish ship "President Gottwald".

This leads me to the "Touapse" question. I have already informed the representatives of your embassy in Stockholm of the information we got from our delegate, Mr. Aman, but I want to repeat it here.

Aman was instructed by us to bring up the "Touapse" question in the most forceful manner possible and he did so, but was immediately informed by the Formosan Red Cross that they had so far nothing to do with this question, which was regarded purely a Government responsibility. He then tried through different channels to contact the Formosan authorities but he met some difficulties, owing to that Sweden has not recognized the Formosan régime. During his essays he came into contact with the French chargé in Taipei and he was then informed that this gentleman had been instructed by his Government in Paris to do everything he could for the "Touapse" repatriation! The French Government had been asked for this mediation by your Embassy in Paris. The Frenchmen had worked on the problem for quite some time and could of course do it because France has diplomatic relations with Formosa. He had already money deposed with him to enable him to send the crew home! He had been able to contact the leaders of the crew and as his wife spoke Russian he had had a possibility to talk with the leader. He was rather optimistic and our delegate thought it very possible that the French would succeed in their efforts pretty soon.

We are, of course, very glad that a direct contact has been established but I was a little bit astonished that we had not been informed about this other line of communication with Formosa. It is, however, only very good, to use all possibilities, and nobody should be happier than we if the French succeeded. We will still do our best and we have emphasized to the Formosan Red Cross- we cannot take contact with the Government - that we are still very interested in the repatriation and want it to be done as soon as possible. I can also tell you that we have received assurances from members of the American Embassy that the Americans are also interested in this question and want it to be solved as soon as possible!

.....

Henrik Beer

27.2.1958
IR